

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Huovinen, Marita 2020. Satelliittikoulutuksella fysioterapeutiksi. Fysioterapia 66 (2), 59.

Marita Huovinen

THM, ft
fysioterapian lehtori
Savonia Ammattikorkeakoulu
marita.huovinen@savonia.fi

Satelliittikoulutuksella fysioterapeutiksi

Työelämän tarpeet ohjaavat koulutuksen suunnautumista alueelle, jossa tarvitaan fysioterapeuttikoulutusta. Satelliittikoulutus mahdollistaa etäyhteyksien käytön koulutuksen toteuttamisessa.

Suomessa on asetettu kymmenen vuoden tavoite: ”Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta.” Tämä tavoite on edellisen hallituksen asettama, ja siinä elinikäinen oppiminen nähdään tärkeänä keinona uusintaa ja kehittää työelämää ja sen osaajia. Yhteiskuntamme muuttuu ja digitalisoituminen vaikuttaa ihmisten elämään myös muutoin kuin työn muutoksen kautta. Yhteiskunnan jäsenen toimiminen edellyttää nykypäi-

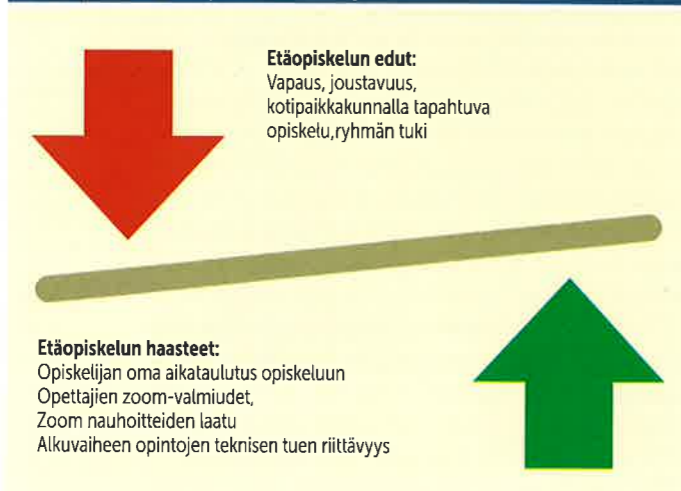
vänä ja tulevaisuudessa kykyä toimia ja hankkia tietoa sekä palveluja hyvin erilaisessa ympäristössä kuin aikaisemmin. (1)

Yhdessä työelämän kanssa

Tässä artikkelissa kuvataan fysioterapeuttipiskelijöiden kokemuksia satelliittikoulutuksesta. Tämä selvitystyö on tehty Sipilän hallitusohjelman Toteemi-hankkeessa, jossa työelämän ja koulutuksen yhdistämistä kehitetään ja tutkitaan käytännönläheisillä ratkaisuilla. (2)

Savonia ammattikorkeakoulu toteuttaa fysioterapeuttikoulutusta satelliittikoulutuksena Kainuuseen. Toteutuksesta on sovittu Savonian ja Vuokatti Sportin

Etäopiskelun hyvät puolet ja haasteet

Kuvio 1.

välillä 2018–2021. Opiskelu toteutuu sekä etä- että lähiopiskeluna. Rahoitusta suunnitteluvaiheeseen on saatu Kainuun maakuntaliitolta.

Satelliitti on kutsumanimi uudelle koulutusmuodolle, jolla ammattikorkeakoulut järjestävät tutkintoon johtavaa monimuotokoulutusta yhteistyössä työelämän kanssa. Konseptin tavoite on kouluttaa osaavaa työvoimaa sosiaali- ja terveydenhuollon vaativiin erityistehtäviin niillä maantieteellisillä alueilla, joissa on kysyntää tutkinnon tuottamalle osaamiselle mutta ei kuitenkaan mahdollisuutta järjestää koko tutkinnon opetusta paikan päällä. (3)

Koulutusta on kehitetty yhdessä työelämän kanssa. Yhteiskehittämisessä on ollut mukana Kainuun alueen fysioterapeutteja sekä Vuokatti Sportin opettajakuntaa. Koulutuksen ohjausryhmään kuuluu paikallisten fysioterapeuttien lisäksi myös opiskelijajäseniä. Keväällä 2019 järjestettiin koulutusta tuleville harjoittelun ohjaajille.

Satelliittikoulutuksessa on paljon etäopiskelua. Tällä tarkoitetaan opiskelua, jossa ei olla fyysisesti läsnä opetusta toteuttavassa paikassa. Tällöin hyödynnetään digitaalisia työkaluja ja videovälitteistä opetusta. Savoniassa käytetään Flipped Learning -menetelmää teoriaopetuksessa ja zoom-välitteistä etäyhteyttä. Zoom on videovälitteinen yhteys, jolla lähiopetus nauhoitetaan ja tallennetaan. Tallenteet ovat nähtävissä seitsemän päivää. Opiskeluun kuuluu myös lähipäiviä, jotka toteutuvat Vuokatti Sportin tiloissa Kainuussa.

Fysioterapeuttiopiskelijoiden kokemuksia
Toteutimme Kainuussa opiskelevalle 16 fysioterapeuttiopiskelijalle Webropol-kyselyn keväällä 2019. Sen avulla saimme koottua tietoa opiskelijoiden etäopiskelukokemuksista ensimmäisen vuoden aikana. Kysely antaa

myös Savoniale arvokasta tietoa siitä, miten satelliittiopiskelu on sujunut ja miten sitä voisi kehittää.

Kyselyn vastasi kahdeksan opiskelijaa kuudestatoista. Vastaajista kolme oli alle 30-vuotiaita, kolme 30–40 ikävuoden välillä ja kaksi yli 40-vuotiaista. Kuudella opiskelijalla oli aikaisempi koulutustausta ammatillisesta koulutuksesta, kahdella heistä ammattikorkeakoulututkinto, yksi oli ilmoittanut koulutustaustakseen ylioppilastutkinnon sekä yksi jonkin muun. Kaikilla vastaajilla oli aikaisempaa työkokemusta. Neljä vastaajaa ilmoitti, että heillä on yli 10 vuotta työkokemusta, lopuilla yhdestä vuodesta yhdeksään vuoteen.

Koulutukseen oli hakeuduttu etenkin etäkoulutusmahdollisuuden (5/8) sekä työllistymismahdollisuuksien parantumisen vuoksi (4/8). Muita syitä olivat erittäin suuri kiinnostus alaan, ammattitaidon syventäminen sekä laajentaminen, alanvaihto sekä ammattikorkeakoulututkinnon saavuttaminen. Myös perheen, koulutuksen ja harrastuksen yhdistäminen ilmaistiin syyksi hakeutua koulutukseen. Yhdelläkään työttömyys ei ollut syy hakeutua koulutukseen.

Vastaajista vain kahdella ei ollut lyhyen tai pitkän aikavälin suunnitelmia koulutuksen jälkeen. Enemmistö harkitsi yrityksen perustamista (5/8), puolet jatkokoulutusta. Myös toisen palvelukseen työllistyminen sekä Kainuun alueelle työllistyminen tulivat esille vastauksissa.

Kainuulaisten kotiseurakautta kuvastaa se että, kolmeneljänosaa vastaajista ei olisi hakeutunut koulutukseen ilman etäopiskelumahdollisuutta. Myös etäopinnoista suurimmalla osalla (7/8) oli erilaisia kokemuksia ennen opintojen alkua. Niitä oli kertynyt lukion etäopiskelusta,

ja joillakin oli kokemusta yliopistokursseista, jotka oli toteutettu kokonaan tai osittain etäopintoina.

Kuudelta vastaajalta saatiin henkilökohtaista näkemystä etäopintojen soveltuvuudesta itselle. Niissä esille nousivat aikaan ja paikkaan sitoutumattomuus ja taloudelliset mahdollisuudet opiskella näin parhaiten. Vastaajista suurin osa käy töissä. Joku kommentoi myös näin: "Toki opin itse paremmin, kun olen läsnä samassa tilassa kuin missä opetus tapahtuu."

Etäopiskelun hyvät puolet ja haasteet

Puolet vastanneista koki, että koulutus on vastannut hyvin odotuksia.

Etäopiskelun hyvät puolet liittyvät vapauteen ja joustavuuteen tehdä opintoja ajasta ja paikasta riippumatta. Joku kuvasi konkreettisesti: "Zoom-tallenteita voi katsoa, pysäyttää ja hakea lisätietoa ja palata jälleen samaan kohtaan jatkamaan. Omien aikataulujen tekeminen helpottui." Opiskelijat toivat esille myös oman ryhmän tuen merkityksen.

Haasteita etäopiskeluun tuovat sekä opiskelijan että opettajien valmiuksiin liittyvät tekijät. Myös opiskelun

aikatauluttaminen työn ohella koetaan haasteelliseksi ja ajoittain vaikeaksi. Opintoihin liittyvä informointi helpottaa ajankäytön suunnittelua ja kuormituksen jaksottamista.

"Aikataulujen sovittamisen ongelma päivätöiden ohessa. Ainakin kaksi viikonloppua töissä kuukaudessa ja viikollakaan ei välttämättä ole vapaata. Tehtävien tekeminen pääsääntöisesti myöhään illalla ja yö aikaan. Lähi-jaksopäiviä liian vähän, kun on kysymyksessä kuitenkin käytännön ammatti. Ei kerkeä seurata opetustallenteita, kun jo häviävät koneen muistista. Harjoittelujaksojen sopiminen päivätyön kanssa ongelmallista. Taloushuolet. Voimavarojen riittäminen."

"Zoom-tunnit työn ja opiskelun tasapainotus. Jos olen töissä Zoom-tuntien aikana, joudun katsomaan toisinaan 6 tuntia Zoom-nauhoitteita päästäkseni ajan tasalle."

Etäopetuksen haasteina opiskelijat kokivat myös nauhoitteiden lyhyen katseluajan (7 päivää) sekä verkko-yhteyksien ajoittaisen toimimattomuuden. Osalla opettajista oli vaikeuksia käyttää zoomia, ja osa opettajista ei huomionnut zoomin päässä olevia opiskelijoita opetuksessaan. Esimerkiksi taululle voidaan kirjoittaa asioita mutta kameraa ei käännetä, jotta myös etänä olevat opiskelijat saavat selvää asiasta. Opettajat unohivat myös ajoittain nauhoittaa opetukset. Toisinaan oli turhauttavaa tehdä ryhmätöitä tuntien aikana ennen kuin löydettiin mahdollisuus toteuttaa tämä työskentely erillisryhmänä. Näin saatiin etäryhmälle oma työskentelyrauha.

"Käytäntö jää etäopiskellessa pakostakin vähemmälle ja lähipäivinä sitä tulee kerralla jopa sitten vähän liikaa."

"Kevään lähipäivinä opetus jo tahtoi puuroutua."

Ohjausta etäopintoihin on saatu riittävästi opintojen alkuvaiheessa. Opiskelijakavereilta ja opettajatutorilta apua on saatu eniten (7/8), mutta myös opiskelijatutoreilta ja Savonian DigiAvaimesta (3/8). Yksi vastaaja koki, ettei ollut saanut riittävästi tukea:

"Opiskeluiden ihan alussa olisi hyvä olla vaikka Moodlessa nauhoite, jossa olisi kaikki tekniikkaan liittyvät asiat kerrottu selvästi. Tämä helpottaisi erittäin paljon alkustressiä... Opiskelijan edetessä oma taito käyttää eri ohjelmia linkkejä tietysti parani, joten etäopiskelu tekniikan kannalta oli silloin helppoa. Paras tuki oli omasta mielestäni oman ryhmän opiskelijat koko opiskeluvuoden aikana."

Heikot yhteydet hankaloittivat myös keskustelua henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta.

Motivaation ja itseohjautuvuuden ylläpitäminen

Kaikilla vastaajilla ajankäytön organisointi ja keskustelut opiskelijakavereiden kanssa olivat suurimpia motivaation lähteitä. Niitä olivat myös valmistautuminen tilanteisiin (7/8), lisätiedon hakeminen opiskeltavaan asiaan (6/8) sekä nettiyhteyden toimivuuden varmistaminen (5/8). Puolet vastaajista koki myös häiriötekijöiden poistamisen opiskelutilanteesta motivaatioita lisääväksi tekijäksi.

Satelliittiopiskelu edellyttää paitsi motivaatiota myös tämän tyyppiseen koulutukseen liittyvää itseohjautuvuuden ylläpitämistä. Se siis vaatii opiskelijoilta uudentyyppistä otetta opiskeluun ja ammatillisen kasvun reflektointia, opettajilta taasen uudenlaisia tapoja opettaa ja tukea oppimista.

Tämän ryhmän kanssa käyttöön otettu Flipped Learning -metodi edellyttää, että opiskelijat valmistautuvat oppimistilanteisiin ja opettajat tekevät motivoivia tehtäviä, jotta aiheen käsittely sujuu aktiivisesti ja opiskelijoita haastaen. On tärkeää, että opiskelijoiden ääni tulee kuuluviin etäopiskelun kehittämisessä. Yhteiskehittämisessä ovat mukana Savonian toimijoiden lisäksi ohjausryhmä ja opiskelijat. ■

Lähteet

- (1) Työn murros ja elinikäinen oppiminen. Elinikäisen oppimisen kehittämistarpeita selvittävän työryhmän raportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:8.
- (2) Työn ja oppimisen liitto. Toteimihankkeen uusia innovaatioita. Opetus- ja kulttuuriministeriön toim. Kotila H & Vanhanen-Nuutinen L 2019.
- (3) SOTKA. Satelliittilla korkeakoulututkintoon. Asiantuntija-artikkeleita ja keskustelua koulutusmuodosta. Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisusarja, (toim. Aino Vuorijärvi): Taito - Työelämäkirjat 18 - 2018.

SUMMARY

Satellite training to become a physiotherapist

Savonia University of Applied Sciences has developed a satellite training model that enables the provision of physiotherapist training in Kainuu by means of teleconnections. The physiotherapists' basic group education takes place in Kuopio while the teaching of theory is transmitted to Kainuu by video. Practical training classes take place at Vuokatti Sport.

At the end of the first year of study, the students from Kainuu were asked about their experiences of distance education. Half of the respondents (4/8) felt that their studies met their expectations. Freedom and flexibility in the implementation of studies were considered important. Challenges to studying include teachers' preparedness for zoom connections, the integration of work and studies, short viewing times of zoom recordings, and poor internet connections.

This type of study requires that the student is self-guided and stays motivated. Similarly, new ways of teaching and supporting learning are required of teachers. ■

For more information
Marita Huovinen
M.Sc. (Health Care), PT
Senior Lecturer of Physiotherapy
Savonia University of Applied Sciences
marita.huovinen@savonia.fi

